

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce, v právní věci žalobce: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Praha 7, Pplk. Sochora 27, proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 7. 11. 2012, č. j. INSP1-4652/11-70, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2016, č. j. 6 A 5/2013 - 76,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2016, č. j. 6 A 5/2013 – 76 **se ruší** a žaloba **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce napadl žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále „městský soud“) rozhodnutí předsedy žalovaného, jímž rozhodl o námitkách žalobce proti kontrolnímu protokolu žalovaného zn. INSP1-4652/11-61/BYT, ze dne 4. 7. 2012, podle § 40 odst. 2 zákona číslo 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“). Městský soud dospěl k závěru, že výroky I. – VI. nejsou po materiální stránce rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“) a žalobu proto v tomto rozsahu odmítl.

Způsobilým soudního přezkumu shledal pouze výrok VII. uvedeného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o námitce proti opatření k nápravě podle § 40 zákona o ochraně osobních údajů; konkrétně se jednalo o povinnost k likvidaci vzorků DNA v rozhodnutí jmenovitě uvedených 13 osob. V tomto rozsahu městský soud žalobu zamítl. Konstatoval, že právní úprava, upravující uchovávání vzorků DNA policií v Národní databázi DNA, je

nekonkrétní. Podrobně je zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále „zákon o policii“) upraveno pouze získání těchto údajů (§ 65 zákona o policii), a potom velmi obecně zmínka o jejich zpracování (§ 79 zákona o policii). Správa takových údajů však dostatečně jasně upravena není, a proto soud vycházel z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci S. a Marper proti Spojenému království (rozhodnutí Velkého senátu ze dne 4. 12. 2008, číslo stížnosti 30562/04 a 30566/04) a z Doporučení Výboru ministrů členských států Rady Evropy č. R (92). Městský soud ztotožnil s požadavkem žalovaného, aby žalobce shromažďoval tyto vzorky DNA pouze u osob, které se dopustily závažného trestního jednání. Vymezení, co bude takovým závažným trestním jednáním, pak je dle soudu na žalobci, jeho postup však musí ctít zásadu uvedenou v článku 8 Doporučení výboru.

Kasační stížností napadl rozsudek městského soudu žalobce (dále „stěžovatel“) z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Uvedl, že žalovaný chybně považuje předmětné vzorky DNA za zpracovávané v rozporu s kritérii důvodnosti, závažnosti trestného činu a faktické použitelnosti, uvedenými v kontrolním protokolu. Spor mezi účastníky řízení je o výklad těchto pojmů. Stěžovatel rozporuje výklad městského osudu týkající se aplikace shora označeného rozsudku Evropského soudu pro lidská práva a Doporučení Výboru ministrů. Zdůraznil také, že biologické vzorky zpracovává na základě ustanovení § 60, § 65 a § 79 zákona o policii a má propracovaný systém, zohledňující pravomocná meritorní rozhodnutí v trestním řízení. Má tedy nastaven mechanismus pro likvidaci osobních údajů (vzorků DNA), které nejsou nadále potřebné pro plnění jeho úkolů. Zpracování vzorků DNA je totiž rozhodující pro plnění jeho povinností uložených zákonem a spočívajících v zajištění ochrany života, zdraví a bezpečnosti jednotlivců i celé společnosti před pachateli trestných činů. Stěžovatel proto navrhuje zrušení rozsudku městského soudu i žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ve výroku VII., *in eventum* zrušení napadeného rozsudku městského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatel rovněž upozornil na to, že v návaznosti na závěry kontroly, z níž pochází kontrolní protokol napadený žalobou, bylo vydáno žalovaným též rozhodnutí o správním deliktu podle § 45 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů. Toto rozhodnutí napadl stěžovatel rovněž žalobou, vedenou u městského soudu pod sp. zn. 3 A 86/2013.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že i podle jeho názoru disponuje stěžovatel obecným zákonným zmocněním k získávání a užití vzorků DNA, obsaženým v citovaných ustanoveních zákona o policii. Úpravu však považuje za nedostatečnou. Podle jeho názoru neobstojí z pohledu nároků kladených na ni judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu. Žalovaný též rozporuje námitky stěžovatele směřující proti aplikaci shora citovaného rozsudku Evropského soudu pro lidská práva a Doporučení Výboru ministrů. Systém stěžovatele pro zpracování vzorků DNA považuje žalovaný za nevyhovující kritériím vyplývajícím z Doporučení Výboru ministrů a z Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat. Kasační stížnost považuje za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud před tím, než mohl přistoupit k přezkoumání napadeného rozsudku z hlediska uplatněných stížnostních bodů, posoudil znovu otázku podmínek

pokračování

řízení o žalobě, konkrétně toho, zda nápravným opatřením obsaženým v protokolu o kontrole bylo nějak zasaženo do veřejných subjektivních práv žalobce (stěžovatele).

V tomto kontextu je vhodné předeslat, že obdobnými otázkami se Nejvyšší správní soud již ve své rozhodovací praxi zabýval, a to rovněž ve vztahu k situaci, kdy žalovaný uložil v kontrolním protokolu provedení opatření k nápravě podle § 40 zákona o ochraně osobních údajů jinému orgánu státní správy, konkrétně Ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy. V rozsudku ze dne 12. 8. 2015, č. j. 3 As 182/2014 – 34, dospěl ohledně popsane situace k závěru, že stát nemůže být úkonem jednoho správního orgánu vůči druhému správnímu orgánu dotčen na veřejných subjektivních právech právnické osoby ve smyslu § 2 s. ř. s. tam, kde předmětem sporu mezi správními orgány je výklad ustanovení zákona dotýkajícího se oblasti jim svěřené pravomoci a působnosti.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu se závěry citované judikatury vztahují i na nyní posuzovanou věc. Nápravné opatření, které je nyní předmětem sporu, bylo uloženo stěžovateli, jakožto organizační složce státu, jejíž součástí je podle § 7 zákona o policii Policejní prezidium a útvar s celostátní působností – Kriminalistický ústav Praha. Tyto součásti policie podle zjištění žalovaného zřídily a provozují Národní databázi DNA, v níž jsou předmětné vzorky DNA uloženy. Mezi žalobcem a žalovaným není sporu o tom, že policie uvedené vzorky shromažďuje v této databázi na základě zákonného zmocnění obsaženého v § 65 zákona o policii při výkonu svých zákonem svěřených úkolů. Podle odst. 1 tohoto ustanovení, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, může policie při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u a) osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, b) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, c) osoby, již bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo d) osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a která nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací genetické povahy této osoby. Podle odst. 5 citovaného ustanovení policie osobní údaje získané podle odstavce 1 zlikviduje, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti. Jak s takovou právní úpravou naložit je mezi účastníky sporné.

Posuzovaným rozhodnutím (opatřením) žalovaného nebyla stěžovateli uložena majetková sankce (což jako podmínku projednatelnosti žaloby předpokládá například rozsudek zdejšího soudu ze dne ze dne 11. 11. 2004, č. j. 2 As 36/2004 – 46), nedošlo tedy k zásahu do majetkových práv státu reprezentovaného žalobcem. Fakticky se tedy jedná o spor mezi žalovaným a policií o výklad právních předpisů, které upravují plnění úkolů policie, a to v relaci k příslušným ustanovením zákona o ochraně osobních údajů. Nejvyšší správní soud proto závěrem odkazuje na vlastní argumentaci v rozsudku č. j. 3 As 182/2014 – 34, ve kterém, v obdobné věci, srozumitelně konstatuje, že „[v] tomto případě se nejedná o žádnou ochranu veřejných subjektivních práv státu jako právnické osoby, ale soud je tu správními úřady povoláván jako jakýsi nezávislý arbitr k rozhodnutí sporu o výklad zákona pro jeho další aplikaci při výkonu jim svěřené pravomoci a působnosti. To je ovšem již mimo

rámec působnosti vymezené zákonem pro činnost správních soudů, a tedy i mimo rámec podmínek řízení o žalobě. Uvedené by mohl řešit zřejmě pouze Ústavní soud v rámci řízení podle čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 9. 2007, sp. zn. Pl. ÚS. 87/06, jemuž předcházely nálezy ze dne 20. 6. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 14/01 a ze dne 12. 12. 2006, sp. zn. 17/06).“ Proto nemůže být v řízení vůbec splněna podmínka existence zásahu do veřejných subjektivních práv žalobce, jak ji předpokládá ustanovení § 2 s. ř. s.

Judikatura Nejvyššího správního soudu připouští závěr, že pokud by byla ve sporu o výklad zákona přidána „nadstavba“ uložením sankce, došlo by v takovém případě již k zásahu do práv státu, a byla by tak splněna podmínka řízení před správními soudy, a to ve smyslu již zmíněného rozsudku č. j. 2 As 36/2004 – 46. V té souvislosti Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovateli byla na základě předmětné kontroly uložena rozhodnutím žalovaného sankce za správní delikt podle § 45 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů. Toto rozhodnutí napadl stěžovatel rovněž žalobou, u městského soudu vedenou pod sp. zn. 3 A 86/2013, přičemž městský soud žalobě vyhověl a ve věci nyní probíhá řízení o kasační stížnosti žalovaného pod sp. zn. 8 As 134/2016. Soudní ochrana subjektivních práv tedy není žalobci ani stěžovateli odeprána.

Za této situace tedy Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než napadený rozsudek Městského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit a žalobu odmítnout, aniž by se mohl zabývat věcnou podstatou sporu.

Nad rámec nutného zdůvodnění lze k věci dodat, že současný stav interpretace zákonem vymezených práv a povinností účastníků ve vztahu k povinnosti policie spravovat vzorky DNA neumožňuje žalobci bez dalšího vyhovět uložené povinnosti konkrétní vzorky zlikvidovat ve stanovené lhůtě. Při určitém pozdějším výkladu § 65 zákona o policii by totiž nebylo možné vyloučit, že by se policie dostala do konfliktu se zákonnou úpravou vlastních povinností.

Vzhledem k tomu, že v rámci řízení o kasační stížnosti byla žaloba stěžovatele odmítnuta, bylo o nákladech řízení rozhodnuto podle § 60 odst. 3 s. ř. s., ve vztahu k § 120 s. ř. s., tak, že právo na náhradu nákladů řízení (o žalobě i kasační stížnosti) nemá žádný z účastníků.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. dubna 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu